

ACORD DEL CONSELL DE GOVERN, PEL QUAL ES CONCEDEIX LA MEDALLA D' OR DE LA COMUNITAT AUTÒNOMA DE LES ILLES BALEARS A L' ATENEU CIENTÍFIC, LITERARI I ARTÍSTIC DE MAÓ

La institució de la Medalla d' Or de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, la més alta distinció que concedeix el Govern, obeeix a la voluntat d' homenatjar els ciutadans il·lustres de les Balears i de reconèixer-los públicament els mèrits en que han excel·lit, com també al desig d' enaltir davant tots els valors que els han caracteritzat, l' actitud de servei a la nostra terra des dels llocs més diversos, l' estimació que hi han sentit i la contribució, conscient o inconscient, que han fet en el procés de redreçament cultural, social o polític de les nostres Illes.

L' Ateneu Científic, Literari i Artístic de Maó és una associació constituïda oficialment a Maó l' any 1905 com a expressió dels ideals sorgits en els cercles intel·lectuals menorquins de l' època, als quals s' uneixen els de l' anomenada Extensió Universitària, que arriba de la mà del doctor Alabern, un del seus més grans impulsors i col·laboradors.

Durant els primers trenta anys d' existència creà en el seu si entitats com la Cambra de Comerç i la Cambra Agrícola, els primers centres illencs de puericultura i lluita antituberculosa, un orfeó i grups excursionistes i esportius que abans del 1930 havien assolit personalitat pròpia o havien estat assimilats a centres oficials. L' any 1906 adquirí la *Revista de Menorca*, que es publicava des del 1888, i el 1916 fou creat el Grup Filharmònic. Després d' una llarga crisi, tingué un recobriment a partir del 1958.

Entre d' altres activitats, organitza els concursos anuals Saló de Primavera, d' arts plàstiques, i els Premis Ateneu de Maó per a estudis de tema menorquí. Manté una biblioteca d' uns 10.000 volums, i un museu que posseeix col·leccions de fauna i flora de Menorca i de mol·luscs i d' aigües. Ha publicat llibres i opuscles d' arqueologia, biografies, estudis Jurídics, folklore, història, un índex de la *Revista de Menorca* i un resum bibliogràfic d' obres sobre Menorca o d' autors menorquins.

La idea de fer extensiva la cultura a totes les classes socials, de posar-la a l' abast del poble, és l' ideari fundacional d' aquesta prestigiosa institució menorquina, que, des de bon començament transformà la vida cultural de Maó, projectant-la a tota l' illa i, fins i tot, fora dels límits territorials illencs.

Les institucions, que són les que romanen a través del temps, tenen darrere una llarga cadena de noms, a vegades silenciats pel pas dels anys, però sense els quals no hagués estat possible la seva existència. A la figura del doctor Alabern, s' hi han d' afegir les d' altres personatges arribats en aquells anys a l' illa, i que tindran gran importància en la creació de l' Ateneu. Són: el catedràtic Pérez Acevedo i el professor Jaume Pomar. Ells, juntament amb els menorquins Hernández Sanz i qui en va ser el primer president, Antoni Victory, foren els creadors de la nova institució que neix complexa, perfectament estructurada des dels seus orígens i clarament definida en les

seves bases estatutàries com una institució cultural dedicada sols a activitats científiques, literàries i artístiques, totalment apolítica i aconfessional.

El seu símbol distintiu, creat per Hernández Sanz —considerat l'artista del grup fundador—, expressa l'ànima de l'Ateneu: la llum de la ciència, el llibre que representa les lletres, la columna de capitell jònic que representa les arts i, a damunt, l'escut de la ciutat, tota una al·legoria: ciència, literatura i art oferts a la ciutat de Maó. Aquest somni col·lectiu dels socis fundadors i creadors, que ha estat present al llarg dels anys a totes les activitats de l'Ateneu, ens permet a vuitanta-cinc anys de la seva creació, considerar-lo el més alt exponent de la cultura menorquina del segle XX.

La seva història, que passa a través de tres locals (els dos primers, a la plaça del Príncep i l'actual, al carrer Cifuentes), ha vist amenaçada la seva existència en alguns moments, però la constància i la tenacitat de les ja nombroses generacions de l'Ateneu l'han fet perdurar al llarg dels anys. Per les seves aules han passat els estudiants; a les seves sales, s'hi han celebrat exposicions, concerts o conferències; les pàgines de la *Revista de Menorca*, el seu principal òrgan d'expressió, han acollit tots els investigadors i col·laboradors que ho han desitjat; la seva biblioteca ha servit els estudiosos i la sala de tertúlies ha estat lloc de reunió de tots els qui han volgut exercir la crítica, sempre mantinguda des del principi de la tolerància, per acostar-se a la cultura. Les paraules d'un dels seus fundadors, el citat doctor Alabern, famoses entre els ateneïstes, resumeixen aquest esperit: «El Ateneo es agrupación enciclopédica de hombres doctos que, practicando la más absoluta tolerancia, van a la cultura por la crítica».

Quan falten pocs anys per commemorar-ne el centenari, els ideals de l'Ateneu continuen vius i això ha fet que la història de l'Ateneu de Maó sigui una de les més belles pàgines de la història de Menorca.

Atès això, i d'acord amb el que disposa el Decret 54/1984, de 26 de juliol, de creació de la Medalla d'Or de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, modificat pel Decret 15/1989, de 9 de febrer, a proposta del president, el Consell de Govern, a la sessió de dia 16 de febrer de 2001, adopta el següent

ACORD

Concedir la Medalla d'Or de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears a l'Ateneu Científic, Literari i Artístic de Maó, en atenció i reconeixença als mèrits d'aquesta entitat, que, d'ençà de la seva fundació, ha estat fidel als ideals de tolerància i d'amor per la cultura que la van fer néixer; a la voluntat de voler ser un element de cohesió i de progrés de la societat menorquina, fonamental en el procés de redreçament cultural i identitari de les nostres Illes.

ACORD DEL CONSELL DE GOVERN, PEL QUAL ES CONCEDEIX LA MEDALLA D' OR DE LA COMUNITAT AUTÒNOMA DE LES ILLES BALEARS A L' INSTITUT D' ESTUDIS EIVISSENCES

La institució de la Medalla d' Or de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, la més alta distinció que concedeix el Govern, obeeix a la voluntat d' homenatjar els ciutadans il·lustres de les Balears i de reconèixer-los públicament els mèrits en que han excel·lit, com també al desig d' enaltir davant tots els valors que els han caracteritzat, l' actitud de servei a la nostra terra des dels llocs més diversos, l' estimació que hi han sentit i la contribució, conscient o inconscient, que han fet en el procés de redreçament cultural, social o polític de les nostres Illes.

L' Institut d' Estudis Eivissencs és l' entitat cívica i cultural que més ha contribuït al manteniment dels trets d' identitat col·lectius d' Eivissa i Formentera.

Tot i que el seu naixement va tenir lloc l' any 1949 —sota el nom d' Instituto de Estudios Ibicencos, per raons òbvies—, el seu esperit actual i la seva consolidació com a entitat es van produir a partir de la seva represa, l' any 1970.

Entre les activitats habituals dutes a terme per l' IEE, cal destacar les següents:

- **Curs eivissenc de cultura.** S' imparteix cada any ininterrompudament des del 1974. Els continguts són molt diversos: des de la llengua i la literatura catalanes fins al medi ambient i la política territorial, el model econòmic, la història, la cultura tradicional...
- **Cursos de llengua per a adults.** S' imparteixen des del 1971. Durant els primers anys, l' únic professor era el poeta i escriptor Maria Villangómez. Actualment, l' IEE manté convenis amb el Consell Insular i amb els ajuntaments per a la realització dels cursos, els quals compten amb centenars d' alumnes.
- **Festa de la Nit de Sant Joan.** Se celebra des de 1971, com una manera de revitalitzar una de les festes més tradicionals de les Pitiüses. Cada any s' organitza a una parròquia diferent de les Pitiüses. Durant la nit es llegeix un manifest de caire reivindicatiu i es lliuren els Premis de la Nit de Sant Joan, destinats a reconèixer els treballs en equip sobre algun tema de les Pitiüses.
- **Activitat editorial.** L' IEE ha dut a terme una intensa activitat editorial, amb la publicació de nombrosos llibres de literatura, d' investigació històrica ... , entre els quals cal esmentar els treballs dels Premis de la Nit de Sant Joan. Aquesta activitat suposa mes de la meitat del pressupost anual de l' entitat.

- **Revista Eivissa.** Es l' Òrgan informatiu de l' IEE, encara que està integrada de manera majoritària per articles d' investigació i, en menor mesura, de caràcter literari.
- **Revista El Pitiús.** De caràcter anual, va ser creada per l' escriptor Joan Castelló amb caràcter d' almanac per a la gent del camp. En els darrers anys ha augmentat el seu nombre de pàgines, gràcies sobretot a les col·laboracions literàries, poemes, articles,...
- **Mencions d' Honor de Sant Jordi.** En 1989 es va aprovar dur a terme un sopar anual, allà on s' aprofita una distinció de caràcter honorífic a persones, empreses i institucions que s' haguessin distingit per la seva feina a favor de la llengua i de la cultura de les Pitiüses.
- **Recepció de TV3 a les Pitiüses.** L' IEE va ser l' impulsor de la recepció de TV3 a Eivissa i Formentera, a través de la creació d' una societat anomenada Sa Talaia, els directius de la qual eren Joan Marí Cardona, Abel Matutes Tur i Antoni Munné. Justament aquest últim és qui va du a terme totes les gestions necessàries per aconseguir els ajuts necessaris i fer possible la instal·lació dels repetidors.
- **Altres activitats:** cicles de conferències, estudis de toponímia, biblioteca especialitzada en temes eivissencs i de caire lingüístic, assessorament lingüístic a consultes d' institucions públiques i particulars (retolació de carrers, fullets publicitaris, documents oficials,...), traducció de documents al català.

Ara fa dos anys, és a dir, l' any 1999, es va complir el 50é aniversari del naixement de l' entitat.

Atès això, i d' acord amb el que disposa el Decret 54/1984, de 26 de juliol, de creació de la Medalla d' Or de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, modificat pel Decret 15/1989, de 9 de febrer, a proposta del president, el Consell de Govern, a la sessió de dia 16 de febrer de 2001, adopta el següent

ACORD

Concedir la Medalla d' Or de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears a l' Institut d' Estudis Eivissencs, en atenció i reconeixent als mèrits de la seva trajectòria històrica i a la seva intensa feina a favor de la llengua, la cultura i els trets d' identitat col·lectius del poble d' Eivissa i Formentera; per la seva contribució al redreçament cultural de les Pitiüses en defensa de la seva personalitat col·lectiva.

ACORD DEL CONSELL DE GOVERN, PEL QUAL ES CONCEDEIX LA MEDALLA D' OR DE LA COMUNITAT AUTÒNOMA DE LES ILLES BALEARS A LA SOCIETAT ARQUEOLÒGICA LUL·LIANA

La institució de la Medalla d' Or de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, la més alta distinció que concedeix el Govern, obeeix a la voluntat d' homenatjar els ciutadans il·lustres de les Balears i de reconèixer-los públicament els mèrits en que han excel·lit, com també al desig d' enaltir davant tots els valors que els han caracteritzat, l' actitud de servei a la nostra terra des dels llocs més diversos, l' estimació que hi han sentit i la contribució, conscient o inconscient, que han fet en el procés de redreçament cultural, social o polític de les nostres Illes.

La Societat Arqueològica Lul·liana és una entitat cultural creada a Palma el desembre de 1880, per iniciativa de Bartomeu Ferrà Perelló. El seu propòsit era honrar la memòria de Ramon Llull i recollir obres d' art, sobretot de caràcter religiós, per evitar-ne la destrucció o la sortida de Mallorca, com també divulgar i protegir el patrimoni monumental illenc.

El sorgiment d' aquesta associació va ser fruit de l' ambient cultural de la Renaixença. Entre els fundadors s' han de destacar Gabriel Llabrés, Joan Lladó Amer, Joaquín Pavía i Pere d' Alcàntara Penya. Fins els anys setanta del s. XX, fou la representació més genuïna de la història mallorquina. El primer objectiu concret, motiu de la fundació, fou la reunió d' un fons artístic per crear un museu. De fet, el Museu Arqueològic Lul·lià fou aprovat pel bisbat al mateix temps que la Societat. Aviat es catalogaran unes 280 peces i es programà una exposició. Inicialment, aquest museu s' instal·là al Col·legi de Nostra Senyora de la Sapiència.

El 1916, passà al Museu Diocesà. Fins al 1930, intentà unificar el seu fons amb l' Església de Mallorca, però, a partir de 1930, sorgiren desavinences. El 1937, sol·licità a la Direcció General de Belles Arts la creació d' un Museu a Mallorca. Aquest museu va ésser creat el 1961 i, des de llavors, té dipositats la majoria de fons artístics de la Societat Arqueològica. Amb el temps, a través sobretot de donatius i llegats, ha arribat a reunir una nombrosa biblioteca, on destaquen el fons lul·lià i la Biblioteca Aguiló, i una de les hemeroteques més rellevants de Mallorca.

S' ha destacat en la defensa del patrimoni cultural. Així, sol·licità infructuosament que la Diputació Provincial de Balears adquirís els Caps de Toro de Costitx (1985), protestà contra l' enderrocament de la Porta de Santa Margalida de les muralles de Palma, intervingué en la compra per part de la Conselleria de Cultura d' un tresoret almohade (1990) i denuncià la destrucció d' un jaciment arqueològic a Can Partit (Eivissa).

Ha donat suport a diverses iniciatives de caràcter cultural, com la publicació del *Diccionari català-valencià-balear* (1926-62), el IV Congrés d' Història de la Corona d' Aragó (1955) i la publicació de les *Noticias y relaciones históricas de*

Mallorca (1958), de Joan Llabrés Bernal, continuades per Joan Pou Muntaner (1985).

Des del 1974 fa part de la Confederació Espanyola de centres d' Estudis Locals.

A partir de 1990 convoca, cada dos anys, un congrés per a la defensa del patrimoni cultural. Publica periòdicament el *Bolletí de la Societat Arqueològica Lul·liana* (des de 1885) i la col·lecció «Monografies» (des de 1989).

Atès això, i d' acord amb el que disposa el Decret 5411984, de 26 de juliol, de creació de la Medalla d' Or de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, modificat pel Decret 15/1989, de 9 de febrer, a proposta del president, el Consell de Govern, a la sessió de dia 16 de febrer de 2001, adopta el següent

ACORD

Concedir la Medalla d' Or de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears a la Societat Arqueològica Lul·liana, en atenció i reconeixença als mèrits de la seva trajectòria històrica i a la seva feina continuada a favor de la conservació i la recuperació del nostre patrimoni artístic, monumental i lingüístic, una tasca fonamental en el procés de redreçament cultural de la nostra comunitat autònoma.